

Etikai Kódex
az
Eötvös Loránd Tudományegyetem
polgárai számára

Preambulum

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem az európai hagyományokra épülő minőségi felsőoktatás és kutatás értékeit és érdekeit szolgálja, küldetése a nemzeti és az egyetemes kultúra és műveltség megőrzése és gyarapítása, a tudomány művelése, a tudományos ismeretek átadása.

E cél megvalósítása érdekében az Eötvös Loránd Tudományegyetem elvárja valamennyi egyetemi polgárától, hogy minden oktatási, kutatási, kulturális és közéleti tevékenysége során tartsa kötelezőnek a másik ember tiszteletének elvét. Akik az Eötvös Loránd Tudományegyetemen tanulnak, oktatnak, kutatnak, dolgoznak, nem csupán a legmagasabb színvonalú szakmai munka követelményének kell, hogy eleget tegyenek, hanem az ország egyik meghatározó szellemi műhelyének, normaadó közösségének is a tagjai. Ezért velük szemben az Egyetem magas szintű erkölcsi elvárásokat támaszt, amelyek az alapvető emberi értékek védelmén és tiszteletén alapulnak.

Mindezek jegyében az Eötvös Loránd Tudományegyetem legfőbb döntéshozó és képviselői testülete, a Szenátus az alábbi Etikai Kódexet alkotja:

Alapvető szabályok

A Kódex hatálya

1. Az Egyetem Etikai Kódexe (a továbbiakban Kódex) minden egyetemi polgárra vonatkozik. A Kódex alkalmazásában egyetemi polgár az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel (a továbbiakban: Egyetem) közalkalmazotti jogviszonyban álló, vagy megbízási szerződéssel, illetve közérdekű önkéntes szerződés alapján foglalkoztatott, vagy professor emeritus címmel rendelkező, továbbá a hallgatói, illetve doktorjelölti jogviszonyban álló személy. Az Egyetem polgárainak közös vállalása, hogy az Egyetem Küldetésnyilatkozatában és az alábbiakban megjelölt értékeknek, magatartáselvárásoknak megfelelnek.
2. A Kódex hatálya kiterjed az egyetemi polgárok egyetemi tevékenységére, továbbá azokra az Egyetemen kívüli magatartásokra, melyek kihatnak az Egyetem társadalmi megítélésére, hírnevére.
3. A Kódex hatálya kiterjed azon cselekményekre, magatartásokra is, amelyekhez jogszabály vagy egyetemi szabályzat hátrányos jogkövetkezményt fűz, azonban önmagukban is a jelen Kódexben meghatározott etikai vétséget valósítanak meg.

Etikai követelmények

4. Az Egyetem elkötelezett
 - a véleménynyilvánítás, a tanulás, az oktatás, a kutatás szabadsága és
 - az emberi méltóság tisztelete, az egyenlő bánásmód követelményének betartása, a hátrányos megkülönböztetés tilalma iránt.
5. Az Egyetem elvárja polgáraitól,
 - hogy tartózkodjanak az ELTE tekintélyének, jóhírének csorbításától, és törekedjenek az ELTE tekintélyének gyarapítására;
 - az Egyetem Küldetésnyilatkozatában és az Etikai Kódexben megfogalmazott alapvető értékek tiszteletben tartását az egyetemen kívüli nyilvánosságban folytatott tevékenység során is;
 - a hiteles, tárgyyszerű és szakszerű tájékoztatást a publikációkban és egyéb megnyilatkozásokban az egyetemről, az egyetemen folyó oktatásról és kutatásról, az egyetemen belüli viszonyokról;
 - a tisztességtelen illetve jogtalan előnyök visszautasítását.
6. Az Egyetem elvárja minden polgárától
 - a vizsgák tisztaságának betartását,
 - a tisztességes vizsgáztatás követelményének teljesítését, beleértve a vizsgáztató tartózkodását a pozíciójával való visszaéléstől,
 - a szerzői jog tanulmányi kötelezettségek teljesítése során történő tiszteletben tartását.
7. Az Egyetem elvárja
 - közös tudományos munka, kutatás esetén az egyéni teljesítmények világos megjelenítését; ugyanennek érvényesítését a hallgatói, illetve doktorandusz közreműködéssel folyó közös kutatásban;
 - az egyetemen, az egyetem eszközeivel, illetve forrásaival elért kutatási eredmények megjelentetésekor az egyetem nevének feltüntetését;
 - valamint azt, hogy közlemények, pályázatok bírálata esetén a bíráló betartsa az összeférhetetlenségi és titoktartási követelményeket.
8. Az Egyetem a tudományos, kutató tevékenység során elvárja a tisztesség, megbízhatóság, objektivitás, nyitottság, elfogulatlanság, felelősség elve szerinti magatartás tanúsítását a tudományos tevékenység, kutatás megtervezése, megvalósítása, megjelentetése során egyaránt.
9. Az Egyetem elvárja az oktatási, kutatási tevékenység pártpolitikailag semleges végzését.
10. Az Egyetem elvárja
 - a döntésekben az összeférhetetlenség szabályainak érvényre juttatását, különös tekintettel a (párt)politikai tevékenységre, rokon és gazdasági kapcsolatokra;
 - a beosztott munkatársakkal szemben világos követelmények és elvárások megfogalmazását, munkájuk következetes, pártatlan és igazságos értékelését;
 - a szervezeti egységben a beosztott munkatársak szakmai tevékenységének, tudományos előmenetelének, képzésének, továbbképzésének a szervezeti egység lehetőségeinek megfelelő támogatását;
 - az Egyetem érdekeinek érvényesítésében való elkötelezettséget.

11. Az Egyetem elítéli, ha bármelyik polgára visszaél vélt vagy valós hatalmi helyzetével.
12. Az Egyetem tiltja mások ötleteinek, tudományos eredményeinek, szövegeinek forrásmegjelölés nélküli átvételét és sajátként való feltüntetését.
13. Az Egyetem tiltja az egyetemi infrastruktúrának magánérdekből, üzleti haszonszerzés céljából ingyenesen történő igénybevételét.
14. Az Egyetem tiltja az egyetemi infrastruktúrának pártpolitikai célra, világnézeti agitációra történő igénybevételét.
15. Az Egyetem tiltja vezetői beosztás, vezetői testületben való tagság bármilyen személyes vagy szervezeti előnszerzésre való kihasználását.

Etikai vétség és szankciója

16. Az az egyetemi polgár, aki a jelen Kódexben megfogalmazott elvárásokat szándékosan nem teljesíti, vagy az abban tiltott cselekményeket, magatartást szándékosan megvalósítja, etikai vétséget követ el.
17. Az etikai vétség elkövetőjével szemben alkalmazható szankciók:
 - személyének, valamint az etikai vétség elkövetése tényének az egyetem honlapján történő nyilvánosságra hozatala,
 - amennyiben a kifogásolt viselkedés súlyossága oly mértékű, az Egyetem kezdeményezheti vezetői megbízatás visszavonását, a vétséggel összefüggő vagy általában valamennyi testületi tagságtól való megfosztását, illetve a tagságból meghatározott időtartamra történő kizárását, hallgató esetében ezen felül fegyelmi eljárást is.

Eljárási szabályok

Az etikai vétség esetén eljáró testületek

18. Etikai vétség tárgyában első fokon az egyes karokon működő vagy a központi etikai bizottság jár el.
19. A kari etikai bizottság öttagú. Elnökét, két oktató-kutató tagját, valamint két oktató-kutató póttagját a kari tanács választja meg, egy hallgató tagját és póttagját a kari hallgatói részönkormányzat és a kari doktorandusz képviselő együttesen, egy nem oktató-kutató tagját és póttagját a közalkalmazotti tanács delegálja.
20. A központi etikai bizottság öttagú. Elnökét és két közalkalmazott tagját, valamint két közalkalmazott póttagját a rektor kéri fel, egy hallgató tagját és póttagját az egyetemi hallgatói önkormányzat és az egyetemi doktorandusz önkormányzat együttesen, egy nem oktató-kutató tagját és póttagját a közalkalmazotti tanács delegálja.
21. A kari etikai bizottság jár el az Egyetem kizárólag valamely karához tartozó jogviszony, illetve hallgató esetében, amennyiben tanulmányai kizárólag egy karhoz kapcsolódnak, a több karon is tanulmányokat folytató hallgató esetében pedig akkor, ha a kifogásolt magatartás kizárólag a szakos tanulmányaival összefüggésben merült fel. Minden más esetben a központi etikai bizottság jár el.
22. Másodfokon az Egyetemi Etikai Testület jár el.

23. Az Egyetemi Etikai Testület öttagú. Elnökét és két oktató-kutató tagját, valamint két oktató-kutató póttagját a rektor javaslatára a Szenátus választja meg, egy hallgató tagját és póttagját az egyetemi hallgatói önkormányzat és az egyetemi doktorandusz önkormányzat együttesen, egy nem oktató-kutató tagját és póttagját a közalkalmazotti tanács delegálja.
24. A fentebbi testületek tagjainak megbízatása időtartamára az ELTE Szervezeti és Működési Szabályzat I. kötete, a Szervezeti és Működési Rend 89. § (4)-(5) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.
25. Az Egyetemi Etikai Tanács a 22. pontban írt hatásköre mellett elvi állásfoglalást adhat ki etikai kérdésekben.

Etikai eljárás

26. Az Etikai Kódex alapján csak egyetemi polgár indíthat etikai eljárást. Az eljárást – plágium esetét kivéve – a kifogásolt viselkedésről történő tudomásszerzést követő harmincadik napig, de legfeljebb annak megvalósulását követő kilencvenedik napig (objektív határidő) lehet megindítani.
27. Az eljárás a 20., illetőleg a 21. pont szerint illetékességgel rendelkező etikai bizottság elnökénél írásban kezdeményezhető. A beadványnak tartalmaznia kell az etikai vétséget megvalósító cselekmény pontos leírását, annak időpontját vagy időtartamát, a bejelentő tudomásszerzésének időpontját. A beadványhoz csatolni kell a vétség állítását alátámasztó dokumentumokat is.
28. Az elsőfokú etikai bizottság elnöke a kérelem beérkezését követő 15 napon belül köteles összehívni az etikai bizottság ülését. Az első fokú etikai bizottság ezen az ülésen megvizsgálja, hogy a kérelmet a 26. pont szerinti határidőn belül nyújtották-e be, illetve a 27. pont szerinti alaki követelmények megfelelését. Ha a kérelem elkészült, azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. Ha a kérelem a 27. pont szerinti alaki követelmények szerint hiányos, azt 8 napos határidővel hiánypótlás céljából vissza kell adni a kezdeményezőnek azzal a figyelmeztetéssel, hogy ha a határidőt elmulasztja, vagy a kérelmét újból hiányosan nyújtja be, azt a bizottságnak érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítania.
29. Amennyiben a kérelmet a 26. pont szerinti határidőben nyújtották be, illetve a 27. pont szerinti alaki követelményeknek megfelel, a bizottság 30 napon belül meghallgatja az eljárás alá vont személyt, illetve, amennyiben szükségesnek ítéli, az eljárás kezdeményezőjét, és ezt követően, 30 napon belül meghozza döntését.
30. Az etikai bizottság a konkrét ügyben megállapított, indokolással megalapozott határozatát írásban közli a kifogásolt viselkedés megvalósítójával és a beadvány benyújtójával. Etikai vétség megállapítása esetén, amennyiben ennek törvényi feltételei fennállnak, a kar, illetve az egyetem honlapján meghatározott időtartamra nyilvánosságra hozza döntését, és annak indoklását.
31. Amennyiben az etikai eljárás alá vont személy az etikai bizottság határozatával nem ért egyet, annak felülvizsgálatát a határozat kézhez vételétől számított 15 napon belül az Egyetemi Etikai Tanács elnökéhez benyújtott fellebbezésben kérheti. A másodfokú eljárásra egyebekben a 27-30. pontokban foglaltak értelemszerűen irányadóak.

Összeférhetetlenség

32. Az etikai eljárások során biztosítani kell, hogy a vizsgálati folyamatban résztvevők személyükben ne legyenek érintettek vagy érdekelték, és elfogultsággal ne legyenek vádolhatók (összeférhetetlenség). Amennyiben az akár első, akár másodfokon eljáró etikai bizottság valamely tagjával szemben összeférhetetlenség áll fenn, az adott ügyben nem járhat el. Ebben az esetben helyette a póttag jár el.
33. Amennyiben az összeférhetetlenség a póttaggal szemben is fennáll, vagy az egész bizottsággal szemben áll fenn, kari etikai bizottság esetében a központi etikai bizottság, ez utóbbi esetében a rektor által kijelölt kari etikai bizottság jár el.
34. Amennyiben az összeférhetetlenség az Egyetemi Etikai Tanács póttagjával vagy az egész testülettel szemben fennáll, a rektor haladéktalanul köteles a szenátusnál új tagok választását, az arra jogosultaknál új tag delegálását kezdeményezni. Az e pont alapján választott, illetve delegált tagok megbízatásának hatálya az összeférhetetlenséggel érintett ügy elbírálására terjed ki.